

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Mehmet Şimşek tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

TÜİK'in 2024 yılına ait Hanehalkı Tüketim Harcamaları verileri, ülkemizdeki gelir adaletsizliğini çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadır. En alt ve en üst yüzde 20'lik gelir gruplarının harcama kalemleri karşılaştırıldığında, ekonomik dengesizliğin sadece gelir düzeyine değil, aynı zamanda temel ihtiyaçlara erişim biçimine de yansıdığı görülmektedir. En yoksul yüze 20'lik kesim, bütçesinin yüzde 38,4'ünü konut ve kiraya, yüzde 33,7'sini ise gıda ve alkolsüz içeceklere ayırmak zorunda kalmaktadır. Buna karşın en zengin yüzde 20'lik kesimin en büyük harcama kalemi yüzde 34,5 ile ulaştırma olup; konut ve gıda harcamalarına ayırdığı oran sırasıyla sadece yüzde 18,1 ve yüzde 11'dir. Bu tablo; düşük gelirli vatandaşlarımızın bütçelerinin çok büyük bir kısmını hayatta kalabilmek için zaruri ihtiyaçlara ayırdığını, sosyal refah imkanlarından yeterince yararlanamadığını göstermektedir. Gelir artışlarının adil dağılmaması, barınma ve beslenme gibi temel alanlarda yaşam kalitesinin düşmesine ve ekonomik kırılganlığa yol açtığı aşikardır.

Bu çerçevede;

- 1) TÜİK verileri açıkça göstermektedir ki en yoksul kesim, gelirinin yaklaşık yüzde 72'sini karnını doyurmaya ve başını sokacak bir yere harcamaktadır. Bu tabloyu sosyal devlet ilkesi açısından nasıl açıklıyorsunuz
- 2) Kira harcamalarının yoksul hanelerde yüzde 38'i aşması, ülkemizdeki kiralık konut piyasasının kontrolden çıktığının ve etkili bir sosyal konut politikasının olmadığını göstergesi değil midir? 2023-2024 yıllarında kaç sosyal konut teslim edilmiştir? Kiralara karşı alınan somut ve kalıcı önlem nedir?
- 3) Gıda harcamalarının yoksul hanelerde toplam bütçenin üçte birini aşması, temel beslenme hakkının sürdürülebilirliği açısından ciddi bir risk değil midir?
- 4) Yoksullar yaşamını sürdürmek için harcama yaparken, zengin kesim ulaşım ve konfor harcamalarına bütçe ayırabiliyorsa; bu uçurumu kapatmak için neden doğrudan gelir, temel ihtiyaç desteği gibi uygulamalar hayata geçirilmemektedir?
- 5) Ekonomik istikrar ve büyümeden söz edilirken, neden bu büyümeden yoksul kesim hiçbir şekilde pay alamamaktadır? Vergi düzenlemeleri ve kamu harcamalarında bu adaletsizliği telafi etmeye yönelik hangi adımlar atılmıştır?
- 6) 2024 bütçesinde en yoksul kesimin yaşam kalitesini doğrudan yükseltmeye yönelik hangi kalemlere kaynak ayrılmıştır? Bu kalemlerin oranı toplam bütçenin kaçta kaçını oluşturmaktadır?
- 7) Barınma ve gıdaya mahkûm edilen bir toplumda sosyal patlamaların önüne geçilmesi adına, hükümetinizin yapısal bir sosyal koruma reformu planı var mıdır, varsa ne zaman hayata geçirilecektir?